

Hoàn thiện công tác thanh tra hành chính trong lĩnh vực kinh tế - xã hội tại Thanh tra tỉnh Bạc Liêu

TRINH HOÀNG KIẾT*

Thanh tra là hoạt động của cơ quan có thẩm quyền để xem xét, đánh giá, xử lý việc thực hiện trách nhiệm quản lý nhà nước và kết quả thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan, tổ chức, cá nhân nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước. Trên cơ sở phân tích thực trạng công tác thanh tra hành chính trong lĩnh vực kinh tế - xã hội tại Thanh tra tỉnh Bạc Liêu giai đoạn 2017-2021, tác giả đề xuất giải pháp và kiến nghị nhằm góp phần hoàn thiện công tác này trong thời gian tới dưới góc độ quản lý nhà nước.

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC THANH TRA HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC KINH TẾ - XÃ HỘI GIAI ĐOẠN 2017-2021

Tình hình chung

Hàng năm, Chánh Thanh tra Tỉnh căn cứ vào định hướng chương trình thanh tra đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; hướng dẫn việc xây dựng kế hoạch thanh tra của Tổng Thanh tra Chính phủ; yêu cầu công tác quản lý nhà nước của UBND Tỉnh; yêu cầu công tác thanh tra, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại tố cáo và phòng chống tham nhũng của Chủ tịch UBND Tỉnh; vụ việc có dấu hiệu vi phạm pháp luật được đăng tải trên báo chí hoặc dư luận xã hội quan tâm xây dựng kế hoạch thanh tra trình Chủ tịch UBND Tỉnh xem xét, phê duyệt theo quy định của Luật Thanh tra.

Trên cơ sở phê duyệt kế hoạch thanh tra của Chủ tịch UBND Tỉnh, trong giai đoạn 2017-2021, Thanh tra tỉnh Bạc Liêu đã xây dựng và triển khai 31 cuộc thanh tra hành chính (trong đó, 24 cuộc thanh tra theo kế hoạch và 7 cuộc thanh tra đột xuất) tại 394 địa phương, đơn vị. Qua thanh tra đã phát hiện 228 địa phương, đơn vị vi phạm với tổng số tiền 239.171 triệu đồng và 911 m² đất; trong đó, kiến nghị thu hồi số tiền 34.881 triệu đồng;

kiến nghị chấn chỉnh, điều chỉnh, khắc phục, giảm trừ quyết toán, truy thu, khấu trừ thuế 204.290 triệu đồng và 911 m² đất; đã thu hồi nộp ngân sách được 20.957 triệu đồng/34.881 triệu đồng (đạt tỷ lệ 60,08%). Kiến nghị xử lý hành chính 158 tập thể, 305 cá nhân (trong đó, kiểm điểm xử lý có hình thức 12 tập thể, 46 cá nhân; kiểm điểm rút kinh nghiệm 146 tập thể, 259 cá nhân). Kiến nghị chuyển cơ quan điều tra tiếp tục làm rõ 7 vụ.

Đánh giá thực trạng

Những mặt làm được

Về xây dựng kế hoạch thanh tra: Thanh tra tỉnh Bạc Liêu đã hoàn thành kế hoạch thanh tra được cấp có thẩm quyền phê duyệt và các cuộc thanh tra đột xuất theo yêu cầu quản lý của các cấp, chất lượng các cuộc thanh tra đã nâng lên trên nhiều lĩnh vực quản lý. Hàng năm, trước khi xây dựng kế hoạch thanh tra để tránh hiện tượng chồng chéo, trùng lặp trong hoạt động thanh tra, Thanh tra Tỉnh, thanh tra các sở, ngành và thanh tra các huyện, thị xã, thành phố đã có sự trao đổi, thông tin về kế hoạch thanh tra, đối tượng đã được thanh tra; đảm bảo đúng nguyên tắc hoạt động thanh tra theo quy định của Luật Thanh tra.

Về tổ chức thực hiện kế hoạch thanh tra: Các cuộc thanh tra được tiến hành chủ động, kịp thời, nhiều cuộc thanh tra có phạm vi ảnh hưởng rộng ở các lĩnh vực quan trọng, phức tạp đang được xã hội và dư luận quan tâm, như: quản lý đất đai, cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; quản lý vốn đầu tư xây dựng cơ bản; quản lý ngân sách; tài chính... Qua công tác thanh tra, đã kịp thời phát hiện những sai phạm, tồn tại, hạn chế và bất cập về cơ chế, chính sách để kiến nghị chấn chỉnh về công tác quản lý, hoàn thiện thể chế trên một

* Trường Đại học Bình Dương

Trụ sở Thanh tra tỉnh Bạc Liêu

số lĩnh vực và kiến nghị xử lý về kinh tế, hành chính đối với tổ chức, cá nhân có vi phạm, từ đó đã góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả của công tác quản lý nhà nước. Nhìn chung, các cuộc thanh tra được thực hiện đúng quy trình, nguyên tắc, việc thực hiện công khai kết luận thanh tra được thực hiện đảm bảo theo quy định của Luật Thanh tra.

Về phối hợp trong thực hiện kế hoạch thanh tra: Trước khi tiến hành thanh tra, Đoàn thanh tra có kế hoạch phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên đoàn; trong quá trình thực hiện, các thành viên đoàn thường xuyên trao đổi nghiệp vụ, kết quả xác minh đối với từng phần việc được giao; chủ động tham khảo ý kiến những người có kinh nghiệm nhiều năm công tác trong ngành Thanh tra. Trong quá trình tiến hành thanh tra, Đoàn thanh tra thường xuyên báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ với Chánh Thanh tra Tỉnh; khi có tình huống mới phát sinh, kịp thời tham mưu cho Chánh Thanh tra Tỉnh báo cáo, xin ý kiến chỉ đạo của Chủ tịch UBND Tỉnh.

Về theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận thanh tra: Quá trình theo dõi, đôn đốc thực hiện kết luận thanh tra trên địa bàn Tỉnh trong thời gian qua cho thấy, công tác xử lý sau thanh tra được thực hiện đầy đủ, kịp thời. Khi kết luận thanh tra được ban hành, cơ quan thanh tra đã chủ động cập nhật các thông tin, số liệu có liên quan đến việc thực hiện kết luận thanh tra, tổ chức tiến hành theo dõi, đôn đốc thực hiện theo quy định, góp phần tăng tỷ lệ hoàn thành thực hiện kết luận thanh tra; sự phối hợp giữa các chủ thể có liên quan trong tổ chức thực hiện kết luận thanh tra chặt chẽ, kịp thời.

Những mặt chưa làm được

Về xây dựng kế hoạch thanh tra:

Việc xây dựng kế hoạch thanh tra chưa có tiêu chí pháp lý - khoa học cụ thể. Nguyên nhân là do chưa đánh giá, khảo sát, nghiên cứu sâu sắc các nhiệm vụ quản lý nhà nước, quản lý kinh tế - xã hội của các cấp, các ngành và tình hình dư luận, những vấn đề bức xúc trong xã hội đang nổi lên, để xác định rõ vấn đề, nội dung phải thanh tra.

Tình trạng chông chéo trong hoạt động thanh tra, kiểm tra, kiểm toán vẫn còn diễn ra. Nguyên nhân là do chưa có sự phối hợp tốt giữa bộ ngành, cơ quan kiểm toán nhà nước và các địa phương, dẫn đến sự chông chéo, trùng lặp trong công tác thanh tra.

Về tổ chức thực hiện kế hoạch thanh tra:

Công tác khảo sát, chuẩn bị thực hiện một số cuộc thanh tra chưa được chú trọng, chất lượng không cao. Nguyên nhân là do đơn vị thực hiện báo cáo thể hiện sự qua loa, sơ sài, chưa thực hiện báo cáo theo đúng đề cương do Đoàn thanh tra yêu cầu, chưa cung cấp được số liệu cụ thể, thực trạng những điểm đạt được và chưa đạt được, chưa tự đánh giá được việc thực hiện các quy định của pháp luật tại đơn vị theo lĩnh vực được thanh tra (đặc biệt là các các xã, phường, thị trấn). Điều này gây khó

khẩn cho Đoàn thanh tra trong quá trình thu thập thông tin, tổng hợp báo cáo kết quả khảo sát.

Việc tổ chức thực hiện một số cuộc thanh tra còn hạn chế, chất lượng chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ của công tác quản lý nhà nước. Nguyên nhân là do việc chuẩn bị cho một số cuộc thanh tra đôi khi chưa được nghiên cứu đầy đủ, kỹ lưỡng, thấu đáo, dẫn đến khi vào thanh tra mới phát sinh các vấn đề vướng mắc cần phải xử lý. Một số Đoàn thanh tra chưa thanh tra hết các vấn đề cần tiến hành thanh tra, đặc biệt là việc thanh tra các dự án đầu tư xây dựng cơ bản, chỉ kiểm tra ngẫu nhiên một vài hạng mục dự án, không thanh tra hết tất cả các hạng mục dự án, dẫn đến việc đánh giá chưa đạt hiệu quả, chất lượng. Bên cạnh đó, vẫn còn hiện tượng chủ quan, việc yêu cầu cung cấp hồ sơ tài liệu vượt khỏi nội dung cần thanh tra, dẫn đến thời gian thanh tra còn bị kéo dài.

Việc thẩm định dự thảo kết luận thanh tra đôi lúc chưa thực hiện một cách đầy đủ kịp thời. Nguyên nhân là do chưa có quy định thống nhất, cụ thể về tổ chức thẩm định và quy trình thẩm định nên việc thực hiện gặp vướng mắc, lúng túng, mỗi nơi làm một cách.

Về phối hợp trong thực hiện kế hoạch thanh tra: Sự phối hợp giữa các cơ quan thanh tra và các đơn vị liên quan còn rời rạc, chưa hoàn thiện, làm cản trở quá trình thanh tra. Nguyên nhân là do nhận thức của các đơn vị về hoạt động thanh tra còn hạn chế, chưa thực sự quan tâm đến công tác này; quá trình phối hợp chưa thường xuyên, liên tục.

Về theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận thanh tra: Công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra cũng gặp không ít khó khăn. Nguyên nhân là do thủ trưởng cơ quan quản lý đối tượng thanh tra chưa thực sự quan tâm đến việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện nghiêm các kiến nghị xử lý sau thanh tra, nhất là việc thu hồi tiền, tài sản và xử lý cán bộ có vi phạm phát hiện qua thanh tra.

NHỮNG GIẢI PHÁP TRONG THỜI GIAN TỚI

Thứ nhất, hoàn thiện công tác xây dựng kế hoạch thanh tra

- Tăng cường chỉ đạo định hướng

đối với hoạt động thanh tra, thường xuyên nắm chắc tình hình để xây dựng kế hoạch thanh tra trình cấp có thẩm quyền phê duyệt. Bên cạnh việc thanh tra theo kế hoạch là chủ động nắm tình hình dư luận và đơn thư khiếu nại tố cáo, phản ánh của công dân để nghiên cứu, đề xuất và tiến hành các cuộc thanh tra đột xuất, thanh tra lại khi có dấu hiệu vi phạm pháp luật, từ đó kịp thời phát hiện, xử lý các vi phạm pháp luật, tham nhũng.

- Đổi mới phương pháp, cách thức chỉ đạo, điều hành; nâng cao chất lượng định hướng chương trình thanh tra và kế hoạch thanh tra, trong đó cần đánh giá, khảo sát, nghiên cứu sâu sắc các nhiệm vụ quản lý nhà nước, quản lý kinh tế - xã hội của các cấp, các ngành và tình hình dư luận, những vấn đề bức xúc trong xã hội đang nổi lên, từ đó xác định rõ vấn đề, nội dung phải thanh tra.

- Nội dung thanh tra cần bảo đảm có trọng tâm, trọng điểm, đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, của các cấp, các ngành. Đồng thời, đổi mới phương pháp, cách thức xây dựng kế hoạch thanh tra, tiến hành thanh tra, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động thanh tra. Tăng cường thanh tra công tác quản lý nhà nước và trách nhiệm của người đứng đầu trong thực hiện nhiệm vụ được giao, tập trung vào các ngành, lĩnh vực, địa phương phát sinh nhiều vi phạm, tiêu cực, tham nhũng, nhiều đơn thư khiếu nại tố cáo, dư luận có nhiều ý kiến, như: các dự án đầu tư xây dựng; quản lý, sử dụng đất đai; quản lý, khai thác tài nguyên, khoáng sản; cổ phần hóa, thoái vốn, tái cơ cấu doanh nghiệp nhà nước; việc mua bán, chuyển nhượng tài sản công, quản lý sử dụng ngân sách nhà nước trong bối cảnh Covid-19; việc mua sắm trang thiết bị y tế, sinh phẩm, kit xét nghiệm phục vụ phòng, chống dịch Covid-19...

- Tăng cường công tác phối hợp giữa các cơ quan thanh tra nhà nước, giữa cơ quan thanh tra nhà nước với cơ quan khác có liên quan trong xây dựng kế hoạch thanh tra; tổ chức xử lý tránh chồng chéo, trùng lặp trong hoạt động thanh tra, kiểm tra, rà soát tham mưu điều chỉnh kịp thời kế hoạch thanh tra, kiểm tra đã được phê duyệt phù hợp với tình hình thực tế.

Thứ hai, hoàn thiện công tác tổ chức thực hiện kế hoạch thanh tra

- Tăng cường thu thập thông tin, tài liệu, khảo sát tình hình đối tượng thanh tra để ban hành quyết định thanh tra với nội dung sát với thực tế, đúng trọng tâm, rút ngắn được thời gian. Để chuẩn bị tốt, người được giao nắm tình hình phải là người có năng lực nghiên cứu, dự kiến sẽ là thành phần chủ yếu, trụ cột Đoàn thanh tra sau này. Sau khi nắm tình hình, báo cáo khái quát tình hình về đối tượng thanh tra, nội dung tập trung và quy mô, biện pháp tổ chức cuộc thanh tra cần được làm rõ, báo cáo lãnh đạo những nội dung trọng tâm, trọng điểm cần tiến hành thanh tra.

- Quá trình thanh tra, Trưởng đoàn cần phân công nhiệm vụ đúng chuyên môn, sở trường từng thành viên, chú ý phân công thành viên có năng lực tổng hợp tốt

để xây dựng báo cáo, kết luận và các văn bản liên quan. Đối với những cuộc thanh tra có nội dung phức tạp, quy mô lớn, thì tổ chức tập huấn để mọi thành viên trong đoàn nắm chắc về kế hoạch, các nội dung tiến hành thanh tra. Khi kết thúc từng phần việc, Đoàn thanh tra đều phải có biên bản làm việc với đối tượng thanh tra, biên bản trước khi ký phải thông qua Trưởng đoàn, tránh trường hợp nội dung ghi biên bản nhưng không kết luận được. Khi cần thiết xin ý kiến các cơ quan, đơn vị, Đoàn thanh tra cần làm sớm, tốt nhất là trong quá trình thanh tra, đồng thời tranh thủ sự ủng hộ của các cơ quan liên quan để cuộc thanh tra tiến hành thuận lợi.

- Công khai, minh bạch về trình tự, thủ tục thanh tra; kế hoạch tiến hành thanh tra; quyền và nghĩa vụ của Đoàn thanh tra và đối tượng thanh tra, hạn chế sự khép kín thông tin trong nội bộ Đoàn thanh tra, tránh tạo khe hở cho việc lợi dụng, làm nảy sinh tiêu cực trong hoạt động thanh tra. Công khai kết luận thanh tra, cung cấp kết luận thanh tra cho các cơ quan, tổ chức, báo chí khi có yêu cầu (trừ trường hợp pháp luật có quy định khác). Công khai xử lý kết luận thanh tra, việc xử lý kết luận thanh tra được thủ trưởng cơ quan quản lý nhà nước cùng cấp đặc biệt quan tâm ban hành văn bản chỉ đạo thực hiện.

- Nâng cao năng lực, trình độ, hiểu biết về hoạt động thanh tra và căn cứ để thẩm định là các quy định của pháp luật, các tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ và các nội dung được phản ánh tại báo cáo kết quả thanh tra của Đoàn thanh tra. Trong quá trình thẩm định, cần phải quan tâm phát hiện, khắc phục những hạn chế, thiếu sót, bất cập của dự thảo kết luận thanh tra để kiến nghị người ký kết luận xem xét, điều chỉnh kịp thời.

Thứ ba, hoàn thiện công tác phối hợp trong thực hiện kế hoạch thanh tra

- Chủ động nắm bắt tình hình, tìm hiểu thực tế để xác định cơ quan cần phối hợp, phương pháp và thời gian phối hợp, có như vậy mới nâng cao hiệu quả, hiệu lực công tác thanh tra.

- Tăng cường cơ chế phối hợp giữa cơ quan thanh tra, cơ quan điều tra và Viện Kiểm sát trong việc xử lý các vụ việc có dấu hiệu tội phạm do cơ quan thanh tra kiến nghị khởi tố.

- Tăng cường các giải pháp phối hợp giữa cơ quan hữu quan trong hoạt động theo dõi, đôn đốc, kiểm

tra việc thực hiện các kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra. Chủ động thực hiện tốt Quy chế phối hợp công tác với các cơ quan trong khối nội chính, nhất là cơ quan kiểm tra, điều tra, truy tố, xét xử trong việc xem xét, kết luận, đấu tranh với các hành vi vi phạm pháp luật.

- Đẩy mạnh việc tham vấn, trưng cầu ý kiến chuyên môn các lĩnh vực chuyên sâu để góp phần đảm bảo tính chính xác, chặt chẽ khi đánh giá, kết luận, xử lý.

- Thực hiện nghiêm túc các yêu cầu dân chủ trong hoạt động của các cơ quan thanh tra, tạo điều kiện cho các cơ quan, cá nhân thực hiện quyền giám sát, phản biện đối với hoạt động thanh tra; các tổ chức thanh tra phải gương mẫu, đi đầu trong việc thực hiện nghĩa vụ cung cấp thông tin, trách nhiệm giải trình.

Thứ tư, hoàn thiện công tác theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận thanh tra

- Nâng cao nhận thức về vai trò, tầm quan trọng của hoạt động theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra; góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả của quản lý nhà nước, góp phần tích cực vào việc hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật.

- Tăng cường trách nhiệm của thủ trưởng cơ quan quản lý nhà nước và thủ trưởng cơ quan thanh tra trong công tác chỉ đạo, điều hành và nâng cao chất lượng hoạt động theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra.

- Nâng cao chất lượng kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra. Đối mới mối quan hệ giữa cơ quan thanh tra với thủ trưởng cơ quan quản lý nhà nước trong hoạt động theo dõi, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện các kết luận, kiến nghị, quyết định xử lý về thanh tra. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Quốc hội (2010). *Luật Thanh tra*, số 56/2010/QH12, ngày 15/11/2010
2. Chính phủ (2011). *Nghị định số 86/2011/NĐ-CP*, ngày 22/9/2011 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thanh tra
3. Chính phủ (2015). *Nghị định số 33/2015/NĐ-CP*, ngày 27/3/2015 quy định việc thực hiện kết luận thanh tra
4. Thanh tra Chính phủ (2021). *Thông tư số 06/2021/TT-TTCP*, ngày 01/10/2021 quy định về tổ chức, hoạt động của Đoàn thanh tra và trình tự, thủ tục tiến hành một cuộc thanh tra
5. Thanh tra tỉnh Bạc Liêu (2017-2021). *Báo cáo tình hình hoạt động các năm, từ năm 2017 đến 2021*